

Dosarul nr. 3ra-840/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (judecător Holevițaia Liudmila)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, V. Negru, Gr. Dașchevici)

Î N C H E I E R E

3 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh
Nicolae Craiu

examinând cererea depusă de către Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” împotriva Primăriei municipiului Chișinău, terți Pogorea Sergiu și Balan Mihail, privind aplicarea procedurii acordării tacite a autorizației de construire și constatarea dreptului de a efectua lucrări de construcție,

c o n s t a t ă :

Pe data de 3 iulie 2019, Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei municipiului Chișinău, prin care a solicitat instanței emiterea unei hotărâri judecătorești prin care să constate că Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” a depus la 2 noiembrie 2017 în adresa Primăriei municipiului Chișinău cererea înregistrată cu nr.7329 privind eliberarea autorizației de construire, iar prin neeliberarea autorizației de construire în termen de 10 zile lucrătoare din data depunerii cererii și nenotificarea de către Primăria municipiului Chișinău a Societății cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” despre refuzul în eliberarea autorizației sau despre suspendarea examinării cererii respective, s-a aplicat procedura acordării tacite a autorizației de construire a blocului locativ (D+P+8E+M) de pe str. Eugen Coca 7, municipiul Chișinău pe numele Societății cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct”, cu mențiunea că hotărârea judecătorească substituie certificatul constatator neeliberat reclamantei ca urmare a depunerii cererii nr.7329 din 2 noiembrie 2017. A mai solicitat reclamanta constatarea dreptului său de a efectua lucrările de construcție în baza aprobării tacite a autorizației de construire a blocului locativ (D+P+8E+M) de pe strada Eugen Coca 7, municipiul Chișinău.

Prin încheierea din 13 noiembrie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, s-a dispus atragerea în proces în calitate de terți a lui Pogorea Sergiu și Balan Mihail (f.d. 66, vol. I).

Prin hotărârea din 13 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” a fost respinsă drept neîntemeiată (f.d. 127, vol. I).

La 15 ianuarie 2020, avocata Doga Cristina, în interesele apelantei Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct”, a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 13 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, solicitând casarea acesteia și adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă (f.d. 130-131, vol. I).

Prin decizia din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 13 ianuarie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Rîșcani, cu adoptarea unei noi decizii, prin care s-a constatat raportul juridic de drept public pentru Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct”, manifestat prin aprobarea (emiterea) tacită de către Primăria municipiului Chișinău a autorizației de construire a blocului locativ (D+P+8E+M) de pe adresa municipiul Chișinău, str. Eugen Coca, 7, solicitată prin cererea Societății cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct”, înregistrată cu nr. 7329 din 02 noiembrie 2017.

La data de 11 februarie 2021, recurenții Balan Mihail și Pogorea Sergiu au depus recurs împotriva deciziei din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

La data de 28 februarie 2021, a depus recurs împotriva deciziei din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și Primarul general al municipiului Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Prin încheierea din 22 septembrie 2021 a Curții Supreme de Justiție, recursurile depuse de Pogorea Sergiu, Balan Mihai și Primăria municipiului Chișinău au fost numite pentru examinare în complet din 5 judecători.

La 2 noiembrie 2021 administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct”, Talmațchi Radu, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat emiterea unei încheieri privind controlul constituționalității prevederilor art. 28¹, art. 12 alin. (1), lit. b) și alin. (6) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Examinând cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de către administratorul Societății cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct”, Talmațchi Radu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată necesitatea ridicării excepției de neconstituționalitate cu sesizarea Curții Constituționale, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor obligatorii prevăzute la art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă.

În speță, obiectul cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 28¹, art. 12 alin. (1), lit. b) și alin. (6) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Prin prisma art. 135, alin. (1), lit. a) din Constituția Republicii Moldova, în coroborare cu dispozițiile art. 4 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317- XIII din data de 13 decembrie 1994, rezultă că Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Colegiul atestă că obiectul excepției de neconstituționalitate face parte din categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, excepția este ridicată de către Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct”, care este parte a prezentului litigiu, iar prevederile contestate sunt aplicabile cauzei.

Concomitent, s-a stabilit că o hotărâre anterioară a Curții Constituționale, având ca obiect prevederile invocate de solicitant nu există, motiv din care cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate urmează a fi admisă.

Instanța de recurs menționează că cererea de sesizare a Curții Constituționale privind verificarea constituționalității normelor indicate supra, depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” constituie o prerogativă a părții din proces, iar prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către Curtea Constituțională, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești, ceea ce este inadmisibil.

Ce ține de acest aspect, Colegiul subliniază că obiectul recursului cu care a fost sesizată instanța de recurs îl constituie decizia din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 13 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, cu adoptarea unei noi decizii, prin care s-a constatat raportul juridic de drept public pentru Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct”, manifestat prin aprobarea (emiterea) tacită de către Primăria municipiului Chișinău a autorizației de construire a blocului locativ (D+P+8E+M) de pe adresa municipiul Chișinău, str. Eugen Coca, 7, solicitată prin cererea Societății cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct”, înregistrată cu nr. 7329 din 02 noiembrie 2017.

În consecință, prevederile legale a căror control constituțional se solicită de către Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” sunt pertinente soluționării litigiului dedus judecății, ori excepția de neconstituționalitate este ridicată asupra prevederilor art. 28¹, art. 12 alin. (1), lit. b) și alin. (6) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

În urma celor relatate, Colegiul civil comercial și contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 28¹, art. 12 alin. (1), lit. b) și alin. (6) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se transmite Curții Constituționale sesizarea administratorului Societății cu Răspundere Limitată „Art-Ex Construct” Talmațchi Radu privind controlul constituționalității prevederilor art. 28¹, art. 12 alin. (1), lit. b) și alin. (6) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

Se amână examinarea recursurilor depuse de către Pogorea Sergiu, Balan Mihail și Primăria municipiului Chișinău împotriva deciziei din 2 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Gervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Nicolae Craiu